niu świadczenia w następstwie tego samego wypadku zmarł, potrąca się to świadczenie z sumy przewidzianej na wypadek śmierci; zakład ubezpieczeń nie może jednak żądać zwrotu nadpłaty.

5. W razie zbiegu umowy ubezpieczenia w zakresie następstw nieszczęśliwych wypadków, jakie mogą się wydarzyć w drodze z domu do pracy i z pracy do domu, z umową ubezpieczenia, o której mowa w § 3 ust. 1 i w § 4 ust. 1, zakład ubezpieczeń wypłaca jednorazowe świadczenie na wypadek śmierci lub trwałego inwalidztwa z wyższej sumy ubezpieczenia.

6. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac w porozumieniu z Ministrem Finansów i Centralną Radą Związków Zawodowych określi szczegółowe zasady, według których nieszczęśliwe wypadki w drodze z domu do pracy i z pracy do domu będą uznawane za podlegające ubezpieczeniu.

§ 6. Wykonanie rozporządzenia porucza się Przewodniczącemu Komitetu Pracy i Płac, Ministrowi Finansów i właściwym ministrom.

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: w z. *P. Jaroszewicz*
Wiceprezes Rady Ministrów

219

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA BUDOWNICTWA I PRZEMYSŁU MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

z dnia 7 sierpnia 1968 r.

w sprawie niektórych ulg dotyczących kwalifikacji fachowych majstrów budowlanych w budownictwie powszechnym.

Na podstawie art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r. — Prawo budowlane (Dz. U. z 1961 r. Nr 7, poz. 46 i z 1965 r. Nr 13, poz. 91) zarządza się, co następuje:

§ 1. Osoby zatrudnione w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia co najmniej od 3 lat na stanowiskach majstrów budowlanych przy budowie obiektów budowlanych budownictwa powszechnego mogą do dnia 31 grudnia 1970 r. wykonywać funkcje majstra budowlanego bez obowiązku wykazania się stwierdzeniem kwalifikacji majstra w rozumieniu § 1 rozporządzenia Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 8 czerwca 1965 r. w sprawie kwalifikacji fachowych majstrów budowlanych w budownictwie powszechnym (Dz. U. Nr 25, poz. 172).

§ 2. Osoby, które nie posiadając wymaganego przygotowania technicznego sprawowały przez 6 lat funkcje techniczne majstra budowlanego przy budowie obiektów budowlanych budownictwa powszechnego, mogą uzyskać stwierdzenie kwalifikacji majstra, jeżeli złożą do dnia 31 grudnia 1970 r. wniosek o stwierdzenie kwalifikacji majstra do właściwego organu państwowego nadzoru budowlanego oraz złożą ustny egzamin z wynikiem zadowalającym.

§ 3. Osoby posiadające dyplom mistrza w zakresie odpowiadającym zawodom betoniarza konstrukcji betonowych i żelbetowych, cieśli budowlanego, murarza budowlanego, montera konstrukcji żelbetowych oraz w zakresie odpowiadającym zawodom montera instalacji centralnego ogrzewania, montera wewnętrznych instalacji sanitarnych i gazowych, montera-instalatora rurociągów oraz montera-instalatora urządzeń wentylacyjno-klimatyzacyjnych — mogą otrzymać stwierdzenie kwalifikacji majstra odpowiednio w zakresie całej grupy robót budowlanych lub instalacyjnych, jeżeli:

1) wykażą się co najmniej 10-letnią łączną praktyką w zakresie wszystkich specjalności w danej grupie robót budowlanych lub instalacyjnych,
2) złożą wniosek do dnia 31 grudnia 1970 r. oraz
3) złożą ustny egzamin z wynikiem zadowalającym.

§ 4. W rozporządzeniu Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 8 czerwca 1965 r. w sprawie kwalifikacji fachowych majstrów budowlanych w budownictwie powszechnym (Dz. U. Nr 25, poz. 172) § 6 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Osoby wykazujące się świadectwem czeladnika lub robotnika wykwalifikowanego nie mogą wykonywać funkcji technicznych majstra budowlanego przy skomplikowanych konstrukcjach oraz przy skomplikowanych instalacjach i urządzeniach sanitarnych oraz elektrycznych; przez skomplikowane konstrukcje oraz skomplikowane instalacje i urządzenia sanitarne oraz elektryczne rozumie się konstrukcje oraz instalacje i urządzenia, określone w § 1 ust. 4, 5 i 6 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury z dnia 10 września 1962 r. w sprawie kwalifikacji fachowych osób wykonujących funkcje techniczne w budownictwie powszechnym (Dz. U. z 1962 r. Nr 53, poz. 266, z 1965 r. Nr 6, poz. 24 i z 1966 r. Nr 34, poz. 204).".

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych:
w z. *R. Gerlachowski*

220

ROZPORZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU PRACY I PŁAC

z dnia 8 sierpnia 1968 r.

w sprawie okresów zatrudnienia na obszarze Państwa Polskiego, okresów zatrudnienia za granicą i udzielania świadczeń z tytułu tych okresów oraz zbiegu świadczeń z tytułu zatrudnienia w Polsce ze świadczeniami z instytucji zagranicznych.

Na podstawie art. 8 ust. 3 i art. 78 ust. 3 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Za okresy zatrudnienia na obszarze Państwa Polskiego w rozumieniu art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6), zwanej dalej „ustawą", uważa się:

1) okresy zatrudnienia na obszarze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,

2) okresy zatrudnienia na obszarze Ziem Odzyskanych i b. Wolnego Miasta Gdańska przed włączeniem tych obszarów do Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej — przy ustalaniu prawa do świadczeń tylko dla osób zamieszkałych w Polsce,

3) okresy zatrudnienia przed Wyzwoleniem na obszarach Związku Socjalistycznych Republik Rad, które przed ustaleniem polsko-radzieckiej granicy wchodziły w skład Państwa Polskiego — przy ustalaniu prawa do świadczeń tylko dla osób zamieszkałych w Polsce, jeżeli z tytułu tego zatrudnienia nie jest wypłacana renta przez władze radzieckie.

2. Przy ustalaniu prawa do świadczeń za okresy zatrudnienia na obszarze Państwa Polskiego uważa się również okresy zatrudnienia za granicą obywateli polskich:

1) delegowanych i wynagradzanych przez polskie organy administracji, instytucje i zakłady pracy;

2) skierowanych w ramach współpracy międzynarodowej i wynagradzanych przez zagraniczne organy administracji, instytucje i zakłady pracy;

3) innych niż wymienieni w pkt 1 i 2, pod warunkiem że po przyjeździe z zagranicy byli oni zatrudnieni w Polsce i okres tego zatrudnienia wynosił co najmniej:

a) połowę okresu wymaganego do uzyskania prawa do renty z tytułu inwalidztwa powstałego z innych przyczyn niż wypadek w zatrudnieniu albo choroba zawodowa, jeżeli chodzi o przyznanie renty inwalidzkiej lub rodzinnej,

b) 5 lat, jeżeli chodzi o przyznanie emerytury, z tym że okres ten nie jest wymagany w razie zamiany renty inwalidzkiej na emeryturę na podstawie art. 29 ustawy.

3. Nie uwzględnia się przy ustalaniu prawa do świadczeń okresów zatrudnienia w uznanych za zbrodnicze organizacjach: Sturmstaffeln (SS), Sturmabteilungen (SA), Gestapo, Sonderdienst (SD) i Abwehr.

§ 2. 1. Z tytułu zatrudnienia za granicą (§ 1 ust. 2) lub z tytułu łącznego zatrudnienia za granicą i na obszarze Państwa Polskiego (§ 1 ust. 1) przysługują świadczenia przewidziane w ustawie i na warunkach w niej ustalonych, z uwzględnieniem przepisów niniejszego rozporządzenia.

2. Okresy zatrudnienia za granicą, określone w § 1 ust. 2 pkt 1 i 2, po Wyzwoleniu uwzględnia się przy obliczaniu wzrostu emerytury lub renty w myśl art. 22 ust. 2, art. 25 ust. 2 i art. 38 ust. 2 ustawy.

3. Świadczenia z tytułu zatrudnienia za granicą pracowników określonych w § 1 ust. 2 pkt 2 i 3 lub z uwzględnieniem tego zatrudnienia przysługują osobom zamieszkałym w Polsce i na wniosek zgłoszony w czasie zamieszkiwania w Polsce. Wypłata świadczeń ulega zawieszeniu w razie opuszczenia terytorium Polski.

4. Świadczenia z tytułu zatrudnienia za granicą nie przysługują, gdy z tego tytułu przysługują świadczenia z instytucji zagranicznej, z wyjątkiem:

1) zwrotu składek ubezpieczeniowych wypłacanych w postaci renty,

2) renty z tytułu mniej niż 45% utraty zdolności do pracy wskutek wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej.

5. Jeżeli obok okresów zatrudnienia za granicą, z tytułu których przysługują świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej, istnieją także okresy zatrudnienia na obszarze Państwa Polskiego, stosuje się przepisy § 3.

§ 3. 1. Okresy zatrudnienia na obszarze Państwa Polskiego i za granicą zlicza się dla ustalenia prawa do emerytury lub renty inwalidzkiej albo rodzinnej z innych przyczyn niż wypadek w zatrudnieniu lub choroba zawodowa. Emerytura lub renta przysługują, gdy spełnione są wszystkie warunki przewidziane w ustawie.

2. Jeżeli z tytułu zatrudnienia za granicą przysługuje z instytucji zagranicznej świadczenie o charakterze rentowym, inne niż z tytułu wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej, emeryturę lub rentę określoną w ust. 1 wypłaca się w wysokości częściowej, obliczonej proporcjonalnie do okresu zatrudnienia na obszarze Państwa Polskiego, jeżeli okres tego zatrudnienia wynosi co najmniej jeden rok. W takiej wysokości wypłaca się również dodatki określone w art. 41, 42 i 47 ustawy, jeżeli dodatki te wypłacane są także przez instytucję zagraniczną, a w przeciwnym razie — w pełnej wysokości. Dodatki określone w art. 45, 46 i 48 ustawy wypłaca się w wysokości obliczonej od sumy polskiej częściowej emerytury lub renty oraz świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej, bez uwzględnienia dodatków rodzinnych oraz dodatku z tytułu zaliczenia do I grupy inwalidów.

3. Jeżeli częściowa emerytura lub renta obliczona w myśl ust. 2 wynosi łącznie ze świadczeniem lub sumą świadczeń o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej mniej niż pełna emerytura lub renta z ustawy wraz z pełnymi dodatkami, wówczas częściowa emerytura lub renta ulega podwyższeniu do takiej wysokości, aby suma wszystkich świadczeń wynosiła pełną emeryturę lub rentę z ustawy wraz z pełnymi dodatkami.

4. W razie zbiegu u jednej osoby prawa do emerytury lub renty z ustawy z prawem do świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej z tytułu zatrudnienia lub służby wojskowej, emerytura lub renta z ustawy ulega zmniejszeniu o połowę kwoty z tytułu świadczenia lub sumy świadczeń o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej; jednakże emerytura lub renta z ustawy nie może być zmniejszona więcej niż o połowę swej wysokości.

5. Przepisu ust. 4 nie stosuje się, jeżeli:

1) emerytura lub renta z ustawy przysługuje w wysokości określonej w ust. 2,

2) z instytucji zagranicznej przysługuje zwrot składek ubezpieczeniowych wypłacanych w postaci renty, z wyjątkiem zwrotu składek podwyższonego do wysokości zasiłku starczego lub wdowiego, albo renta (zaopatrzenie) z tytułu utraty mniej niż 25% zdolności do pracy w następstwie wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej albo służby wojskowej.

§ 4. 1. Osobom otrzymującym świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w wysokości niższej od odpowiednich polskich najniższych emerytur lub rent przysługuje wyrównanie do wysokości tych świadczeń, jeżeli osoby te:

1) odpowiadają określonym w ustawie warunkom co do wieku, inwalidztwa, wychowywania dzieci lub uczęszczania do szkoły,

2) nie posiadają poza rentą zarobków z tytułu zatrudnienia lub dochodów z innych źródeł, powodujących zawieszenie prawa do emerytury lub renty w całości lub w części w myśl przepisów wydanych na podstawie ustawy.

Wyrównanie do wysokości najniższej emerytury przysługuje osobom, otrzymującym z instytucji zagranicznych renty starcze, chociażby osoby te nie osiągnęły jeszcze wieku uprawniającego do emerytury według ustawy.

2. Przewidziane w ust. 1 wyrównanie nie przysługuje osobom otrzymującym z instytucji zagranicznych:

1) zwrot składek ubezpieczeniowych wypłacanych w postaci renty,

2) rentę zmniejszoną z braku pełnego wymaganego okresu zatrudnienia lub niepełne zaopatrzenie z tytułu służby wojskowej,

3) rentę z tytułu mniej niż 45% utraty zdolności do pracy wskutek wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej albo z tytułu służby wojskowej,

4) więcej niż jedno świadczenie o charakterze rentowym, które łącznie wynoszą co najmniej kwotę najniższej polskiej emerytury lub renty.

§ 5. 1. Osobom otrzymującym świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz członkom ich rodzin przysługują:

1) dodatki rodzinne określone w art. 41—44 ustawy,

2) dodatki z tytułu odznaczeń państwowych określone w art. 45 ustawy,

3) zasiłki pogrzebowe określone w art. 49—52 ustawy,

4) świadczenia w naturze określone w art. 60—63 ustawy,

jeżeli świadczenia te nie są udzielane przez instytucję zagraniczną.

2. Osobom, zaliczonym do I grupy inwalidów, otrzymującym z instytucji zagranicznych renty starcze lub rodzinne wyrównane do wysokości polskiej najniższej emerytury lub renty rodzinnej w myśl § 4 ust. 1, przysługuje dodatek przewidziany w art. 47 ust. 2 ustawy. Jeżeli renta zagraniczna wynosi więcej niż polska najniższa emerytura lub renta rodzinna, wówczas wymieniony dodatek przysługuje w wysokości różnicy między polską najniższą emeryturą lub rentą rodzinną wraz z dodatkiem a kwotą renty zagranicznej.

3. Świadczenia określone w ust. 1 i 2 nie przysługują osobom:

1) osiągającym poza rentą zarobki z tytułu zatrudnienia lub dochody z innych źródeł w wysokości powodującej zawieszenie prawa do emerytury lub renty w całości lub w części w myśl przepisów wydanych na podstawie ustawy;

2) otrzymującym świadczenia określone w § 4 ust. 2, z tym że:

a) osobom otrzymującym renty z tytułu co najmniej 25% utraty zdolności do pracy w następstwie wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej albo w związku ze służbą wojskową przysługuje pomoc lecznicza i protezowanie w zakresie następstw wypadku lub choroby zawodowej albo służby wojskowej,

b) w razie śmierci wymienionych wyżej osób przysługuje zasiłek pogrzebowy.

§ 6. 1. Przepisy §§ 1, 2 i 3 stosuje się odpowiednio do emerytur i rent określonych:

1) w ustawie z dnia 28 maja 1957 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz. U. z 1968 r. Nr 3, poz. 19),

2) w ustawie z dnia 23 stycznia 1968 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 10).

2. Przepisy § 3 ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio do rent określonych:

1) w ustawie z dnia 23 stycznia 1968 r. o świadczeniach pieniężnych przysługujących w razie wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 3, poz. 8),

2) w ustawie z dnia 23 stycznia 1968 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych (Dz. U. Nr 3, poz. 11).

§ 7. Traci moc rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 27 listopada 1963 r. w sprawie okresów zatrudnienia na obszarze Państwa Polskiego, udzielania świadczeń rentowych z tytułu zatrudnienia za granicą oraz zbiegu świadczeń rentowych z tytułu zatrudnienia w Polsce z prawem do świadczeń z instytucji zagranicznych (Dz. U. Nr 58, poz. 316).

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac:
w z. *A. Firganek*

221

ROZPORZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU PRACY I PŁAC

z dnia 12 sierpnia 1968 r.

w sprawie składu komisji lekarskich do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, szczegółowych zadań, trybu postępowania i trybu kierowania na badania przez te komisje, zasad orzekania o inwalidztwie oraz sposobu powoływania i zasad wynagradzania członków komisji lekarskich i lekarzy działających w zakresie orzecznictwa inwalidzkiego.

Na podstawie art. 12 ust. 7 oraz art. 13 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Skład komisji lekarskich.

§ 1. 1. Obwodowe i wojewódzkie komisje lekarskie do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, zwane dalej „komisjami